

EBA/GL/2019/01

2019. január 17.

Iránymutatások

a magas kockázatúnak minősülő kitettségek típusainak meghatározásáról

1. Megfelelőségi és jelentéstételi kötelezettségek

Az iránymutatások jogállása

1. Az e dokumentumban szereplő iránymutatásokat az EBH az 1093/2010/EU rendelet¹ 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban adta ki. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint a hatáskörrel rendelkező hatóságok és pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatások az EBH azzal kapcsolatos álláspontját ismertetik, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszerében, és miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, az iránymutatások hatálya alá tartozó hatáskörrel rendelkező hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásnak, hogy megfelelően beépítik azt saját felügyeleti gyakorlataikba (pl. saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azokat az eseteket is, amikor az iránymutatások elsősorban intézményekre vonatkoznak.

Jelentéstételi követelmények

3. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében az egyes hatáskörrel rendelkező hatóságok 2019.7.1-ig kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni ezeknek az iránymutatásoknak, és ha nem, úgy tájékoztatniuk kell az EBH-t a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy a szóban forgó hatáskörrel rendelkező hatóság nem felel meg az iránymutatásoknak. Az értesítéseket „EBA/GL/2018/xx” hivatkozással az EBH honlapján található formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítést olyan személyeknek kell benyújtaniuk, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről. Az EBH-nak megfeleléssel kapcsolatban bekövetkező bármely változást is be kell jelenteni.
4. Az értesítéseket az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban közzéteszik az EBH honlapján.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331, 2010.12.15., 12. o.).

2. Tárgy, alkalmazási kör és fogalom meghatározások

Tárgy

5. Ezen iránymutatások az 575/2013/EU rendelet 128. cikkének (3) bekezdésében kapott felhatalmazásnak megfelelően meghatározzák, hogy az 575/2013/EU rendelet 128. cikkének (2) bekezdésében említett kitettségektől eltérő mely kitettségtípusok, és milyen körülmények között minősülnek kiemelkedően magas kockázatúnak.
6. Ezenkívül az EBA saját kezdeményezésére – kizárólag a jelen iránymutatások céljaira – ezen iránymutatások meghatározzák az 575/2013/EU rendelet 128. cikkének (2) bekezdése a) és c) pontjában hivatkozott „kockázati tőke” és „részesezés jellegű, nem tőzsdei befektetések (private equity)” fogalmát.

Alkalmazási kör

7. Ezek az iránymutatások tisztázzák a CRR 128. cikkének (2) bekezdése a) és c) pontjában említett „kockázati tőke-társaságokban fennálló befektetések” és „részesezés jellegű, nem tőzsdei befektetések (private equity)” fogalmát. Ezen iránymutatások a CRR 128. cikkének (3) bekezdésében kapott felhatalmazásnak megfelelően azt is meghatározzák, hogy a CRR 128. cikkének (2) bekezdésében említett kitettségektől eltérő mely kitettségtípusok, és milyen körülmények között minősülnek kiemelkedően magas kockázatúnak.

Címzettek

8. Az iránymutatás címzettjei az 1093/2010/EU rendelet 4. cikke 2. bekezdésének i. pontjában meghatározott hatáskörrel rendelkező hatóságok és az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének 1. bekezdésében meghatározott pénzügyi intézmények.

Fogalom meghatározások

9. Eltérő rendelkezés hiányában a 2013/575/EU rendeletben használt és meghatározott fogalmak a jelen iránymutatásokban ugyanazzal a jelentéssel bírnak.

3. Végrehajtás

Alkalmazás időpontja

10. Ezek az iránymutatások 2019.7.1-től alkalmazandók.

4. EBH iránymutatások a magas kockázatúnak minősülő kitettségek típusainak meghatározásáról

4.1. Kockázatitőke-társaságokban fennálló befektetések és/vagy részesedés jellegű, nem tőzsdei befektetések (private equity– magántőke)

1. Az intézményeknek az 575/2013/EU rendelet 128. cikkének (2) bekezdése a) pontjában hivatkozott „kockázatitőke-társaságokban fennálló befektetések” közé tartozónak kell tekinteniük legalább azokat a befektetéseket, amelyek megfelelnek mindkét alábbi feltételnek:

(a) a befektetés a következő típusú befektetések egyikének minősül:

- (i) tőzsdén nem jegyzett, nem hitelviszonyt megtestesítő kitettségek, amelyek egy tőzsdén nem jegyzett vállalkozás eszközeire vagy jövedelmére vonatkozóan alárendelt, maradványjellegű követelést biztosítanak;
- (ii) hitelviszonyt megtestesítő kitettségek és egyéb értékpapírok, társulások, származékos termékek vagy más konstrukciók, amelyeknek gazdasági tartalma hasonló az (i) pontban meghatározott kitettségekhez, és tőzsdén nem jegyzettek;

(b) a befektetést azzal a céllal tartják, hogy finanszírozást biztosítsanak újonnan alapított vállalkozások számára, beleértve az új termék kifejlesztéséhez és a vállalkozásnál ehhez kapcsolódó, a termék piacra vitelét szolgáló kutatáshoz, a vállalkozás termelési kapacitásának kiépítéséhez vagy a vállalkozás üzleti tevékenységének bővítéséhez nyújtott finanszírozást.

2. Az intézményeknek az 575/2013/EU rendelet 128. cikkének (2) bekezdése c) pontjában hivatkozott „részesedés jellegű, nem tőzsdei befektetések (private equity – a továbbiakban: magántőke)” közé tartozónak kell tekinteniük legalább azokat a befektetéseket, amelyek megfelelnek mindkét alábbi feltételnek:

(a) a befektetés a következő típusú befektetések egyikének minősül:

- (i) tőzsdén nem jegyzett, nem hitelviszonyt megtestesítő valamennyi kitettség, amely egy vállalkozás eszközeire vagy jövedelmére vonatkozóan alárendelt, maradványjellegű követelést biztosít;
- (ii) hitelviszonyt megtestesítő kitettségek és egyéb értékpapírok, társulások, származékos termékek vagy más konstrukciók, amelyeknek gazdasági tartalma hasonló az (i) pontban meghatározott kitettségekhez, és tőzsdén nem jegyzettek;

- (b) a befektetést azzal a szándékkal tartják, hogy nyereséget érjenek el tőkeáttételes kivásárlás, első nyilvános részvénykibocsátás, a tőkerészesedés más módon történő értékesítése vagy bármely hasonló gazdasági tartalommal bíró ügylet révén.

Azon befektetések, amelyek során az intézménynek szándékában áll stratégiai üzleti kapcsolatot kialakítani azzal a vállalkozással, amelybe befektetett, nem tekintendők magántőke-befektetésnek ezen iránymutatások alkalmazásában. Az ilyen beruházások azonban a jelen iránymutatások 4.2. szakasza szerint továbbra is magas kockázatú kitettségeknek minősülhetnek.

4.2. Magas kockázatúnak tekintendő, más típusú kitettségek

3. Az 575/2013/EU rendelet 128. cikkének (2) bekezdése alá nem tartozó kiemelkedően magas kockázatúnak minősülő tételek azonosítása érdekében, minden kitettségi osztályt meg kell vizsgálni, különös tekintettel az 575/2013/EU rendelet 112. cikke g), p) és q) pontjában hivatkozott kitettségi osztályokra.
4. Az intézményeknek kiemelkedően magas kockázatú tételeknek kell tekinteniük a 3. bekezdésben említettek közül legalább azokat a kitettségeket, amelyeket a kockázati tényezők olyan szintjei és tartományai jellemzik, amelyek nem szokásosak az azonos kitettségi osztályba tartozó más kötelezettek vagy tranzakciók esetében.
5. A 4. bekezdés alkalmazásában az intézményeknek kiemelkedően magas kockázatú tételeknek kell tekinteniük legalább a következő kitettségek mindegyikét, mivel ezeket a kockázati tényezők olyan szintjei és tartományai jellemzik, amelyek nem szokásosak az azonos kitettségi osztályba tartozó más kötelezettek vagy tranzakciók esetében:
 - (a) pénzügyi és nem pénzügyi eszközökbe – kivéve az ingatlant – történő spekulatív befektetések finanszírozása, amelynél a kötelezettnek szándékában áll az eszközök nyereséggel történő továbbértékesítése, ideértve az ingó vagyontárgyakba, mezőgazdasági termékekbe vagy immateriális javakba (pl. licenciák vagy szabadalmak) történő spekulatív befektetések finanszírozását is, ha mindkét alábbi feltétel teljesül:
 - (i) kiemelten magas a veszteség kockázata a kötelezett nemteljesítése esetén, különösen az elégtelen piaci likviditás vagy a finanszírozott objektum árának magas volatilitása esetén, amelyet szerződéses megállapodásokkal még nem mérsékeltek kellőképpen, beleértve a visszavonhatatlan előértékesítési szerződéseket is;
 - (ii) a kötelezett részéről nem áll rendelkezésre elegendő egyéb jövedelem és eszköz a pénzügyi intézmény veszteségkockázatának mérsékléséhez, különösen azon esetekben, amikor a veszteség kockázata a kötelezett pénzügyi erőforrásaihoz viszonyítva magas;
 - (b) bármely olyan kitettség, amelyre vonatkozóan nem áll rendelkezésre a konkrét kitettségre vonatkozó specifikus külső hitelminősítés, és amely olyan személy felé áll fenn, amelyet kifejezetten az ingatlanoktól eltérő fizikai eszközök finanszírozására vagy működtetésére hoztak létre, vagy gazdaságilag ezzel összehasonlítható kitettséget jelent, olyan szerződéses

megállapodásokkal, amelyek jelentős ellenőrzési lehetőséget biztosítanak a hitelezőnek az eszközök és az általuk generált jövedelmek felett, amelyek esetében a kötelezettség visszafizetésének elsődleges forrása a finanszírozott eszközökből származó jövedelem, nem pedig egy szélesebb működési körű kereskedelmi vállalkozás független kapacitása, amennyiben az alábbi feltételek bármelyike teljesül:

(i) az intézmény elemzése során magas veszteségi kockázatot állapított meg, amely az alábbiak valamelyikéből származik:

- jelentős hiányosságok az érintett különleges célú gazdasági egység (SPV) pénzügyi stabilitása terén;
- a projekt helye szerinti politikai és jogi környezettel kapcsolatos jelentős bizonytalanság, ha releváns;
- az ügylet vagy az eszköz jellemzői;
- a szponzor vagy a fejlesztő gazdasági erejének hanyatlása;

(ii) az intézmény magas veszteségi kockázatot azonosított egy projektfinanszírozással kapcsolatos kitettség esetében, amely egyetlen projekt formájában működés előtti szakaszban tart, amikor még nem rendelkezik olyan mértékű pozitív pénzárammal, amely elegendő lenne a fennmaradó szerződéses kötelezettségek és a csökkenő mértékű hosszú lejáratú adósság fedezésére, és amelynek pénzárama mind biztosítékként, mind a visszafizetés forrásaként szolgál, és ezt az intézmény nem tekinti jó minőségűnek, mivel nem teszi képessé arra, hogy a pénzügyi kötelezettségeit megfelelő időben teljesíteni.

6. Meg kell fontolni, hogy egy adott kibocsátóhoz kapcsolódó összes tőkekitettséget kiemelten magas kockázatú tételeknek minősítsenek, ha az alábbi feltételek bármelyike teljesül:

(a) az intézménynek az ugyanazon kibocsátó felé fennálló bármely hitelviszonyt megtestesítő kitettségének kockázati súlya 150%;

(b) ezen kibocsátó bármely adóssága 150%-os kockázati súlyt kapna, ha ezek a hitelviszonyt megtestesítő kötelezettségek az intézmény kitettségei lennének, az alábbi okok valamelyike miatt:

(i) az intézmény által az adott hitelviszonyt megtestesítő kötelezettség tekintetében a kijelölt külső hitelminősítő intézet (KHMI) kapcsolódó hitelminősítése 150%-os kockázati súlyt indokol;

(ii) az 575/2013/EU rendelet 178. cikkében meghatározottakkal összhangban fennáll a kibocsátó nemteljesítése.

4.3. Az értesítésre vonatkozó követelmények

7. Amennyiben az intézmények az 575/2013/EU rendelet 128. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételekkel összhangban, az (5) vagy (6) bekezdés alapján azonosítottakon kívül további kiemelten magas veszteségi kockázatú kitettségtípust azonosítanak, az intézményeknek

az ilyen kitettségek főbb jellemzőinek rövid leírásának megadásával együtt értesíteniük kell az országukban működő hatáskörrel rendelkező hatóságokat. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak ezt követően értesíteniük kell az EBH-t.

Kísérődokumentumok

Költség-haszon elemzés/hatásvizsgálat

Ez a hatásvizsgálat elemzi a jelen iránymutatásokban leírt szabályzathoz kapcsolódó lehetséges költségeket és előnyöket. Ez az elemzés áttekintést ad az olvasónak a probléma azonosításával kapcsolatos megállapításokról, a probléma megoldására szolgáló lehetőségekről, valamint ezen lehetőségek lehetséges hatásairól.

A következő elemzés három részből áll. Az első rész elemzi az alapforgatókönyvet az intézmények jelenlegi gyakorlata, felügyeleti szabályai és gyakorlata, valamint a szabályozási környezet szempontjából. A második rész tartalmazza a konzultációs dokumentumban szereplő, a szabályzatot érintő főbb döntések tekintetében figyelembe vett lehetőségeket. Végül a költség-haszon elemzés a szabályzat főbb változásain alapul, a jelenlegi felügyeleti szabályokhoz és gyakorlatokhoz, az intézmények jelenlegi gyakorlatahoz és a szabályozási környezethez hasonlítva.

A. Problémaazonosítás

Az iránymutatások azzal a problémával foglalkoznak, hogy nincsenek közös intézményi és felügyeleti gyakorlatok arra vonatkozóan, hogy mely típusú kivettségek, és milyen körülmények között minősülnek kiemelten magas kockázatúnak. Ha a CRR 128. cikkének (3) bekezdése alkalmazásával kiemelten magas kockázatot hordozó kivettséget azonosítanak, az ilyen kivettség 150%-os kockázati súlyt kap. A jelen iránymutatások kidolgozása során figyelembe vett minden kérdés célja az volt, hogy a kiemelten magas kockázatú kivettségek azonosítására vonatkozó szabályokat harmonizálja.

B. A szabályzat célkitűzései

Az iránymutatások célja, hogy egységesítse az intézmények arra vonatkozó értékelési gyakorlatát, ami alapján megállapítják, hogy egy kivettség a CRR 128. cikkének (3) bekezdése értelmében kiemelten magas kockázatot jelent-e. Ha az intézmények és a felügyelet a kiemelten magas kockázatúnak tekintendő kivettségek típusainak meghatározása terén eltérő gyakorlatot követnek, az egyenlőtlen versenyfeltételekhez vezethet az intézmények között, illetve a sztenderd módszer vonatkozásában a kockázattal súlyozott eszközök indokolatlan eltéréseihez vezethet. A tagállamok és az intézmények felé elvárás, hogy fokozzák a szavatolótőke-követelmények összehasonlíthatóságát.

Az iránymutatások célja, hogy meghatározzák a kiemelten magas kockázatú kivettségek típusait a következő módon:

- tisztázzák a CRR 128. cikkének (2) bekezdése a) és c) pontjában említett „kockázattőke-társaságokban fennálló befektetések” és „részesedés jellegű, nem tőzsdai befektetések (private equity)” fogalmát;
- általános módszert ajánljanak a kiemelten magas kockázatú kivettségek azonosítására;

- példákat mutassanak olyan típusú kitettségekre, amelyeket kiemelten magas kockázatú kitettségeknek kell tekinteni;
- értesítési rendszert vezessenek be bármely más kiemelten magas kockázatú kitettségre vonatkozóan, amelyhez a CRR 128. cikke (3) bekezdésének alkalmazás alapján 150%-os kockázati súlyt rendelnek, és amelyre az ezen iránymutatásokban található semmilyen más előírás nem vonatkozik.

C. Alapforgatókönyv

Az alapforgatókönyvet a felügyeleti szabályok és gyakorlatok, az intézmények jelenlegi gyakorlata és a szabályozási környezet szempontjából lehet meghatározni.

A felügyeleti elvárások szempontjából az alapforgatókönyv meghatározása a releváns munkacsoportokban részt vevő hatáskörrel rendelkező hatóságok között kicserélt információk alapján történt. Ezen információcsere alapján úgy tűnik, hogy a spekulatív befektetéseket, valamint az alacsony minőségű speciális hitelezési kitettségeket néhány uniós országban már figyelembe veszik a kiemelten magas kockázatú kitettségek azonosítása szempontjából.

Az intézmények jelenlegi gyakorlatának alapforgatókönyve feltételezhetően összehasonlítható a felügyeleti alapforgatókönyvvel.

A szabályozási környezet szempontjából pedig az alapforgatókönyvet a jelenlegi CRR határozza meg, és ezért nem nyújt semmilyen kiindulási pontot a hatásvizsgálathoz, mivel jelenleg a CRR 128. cikkének (3) bekezdése nem nevesít konkrét kitettségtípusokat.

D. Figyelembe vett lehetőségek

A kiemelten a magas kockázatúnak minősülő kitettségek típusainak meghatározásáról szóló iránymutatások hatálya

Több kitettségi osztálynak a jelen iránylevek hatálya alól történő kizárása is megvitatásra került. Így különösen azt javasolták, hogy a központi kormányzatokkal vagy központi bankokkal szembeni kitettségeket, a regionális kormányzatokkal és a helyi hatóságokkal szembeni kitettségeket, valamint az közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségeket zárják ki az iránymutatások hatálya alól azzal az indokkal, hogy az ilyen kitettségek várhatóan nem lesznek kitéve a veszteség magas kockázatának. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a CRR 128. cikkének (3) bekezdése nem korlátozható bizonyos kitettségi osztályokra, és ezért ez a cikk a fentiekben ismertetett kitettségi osztályokra is vonatkozik. Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a gyakorlatban nagyon valószínűtlen, hogy az ezen kitettségi osztályokból származó bármely kitettség a jelen iránymutatások 3., 4., 5. vagy 6. bekezdésében leírt kitettségi típusok valamelyikébe esik.

Emellett azt javasolták, hogy a CRR 117. cikkének (2) bekezdése értelmében a „multilaterális fejlesztési bankokkal szembeni kitettségek” legyenek kivéve az iránymutatások hatálya alól, mivel ezek 0%-os kockázattal súlyozottak. Ezeknek a kitettségeknek a magas kockázat szempontjából történő értékelése ellentmond a multilaterális fejlesztési bankok sajátosságainak, amelyeket gazdasági és társadalmi

fejlesztési projektek céljából hoznak létre, és nagyszámú szuverén tagsággal rendelkeznek. Mint azonban az előző bekezdésben rámutattunk, az iránymutatások nem korlátozhatják a CRR 128. cikke (3) bekezdésének általános hatályát.

Végül megfontolásra került a KKV-k kizárása az iránymutatások hatálya alól. E tekintetben azzal a feltételezéssel éltek, hogy a magas kockázat szempontjából történő értékelésük negatívan befolyásolhatja a KKV-k finanszírozását, amelyek az uniós piacon a gazdasági növekedés megteremtése és a foglalkoztatás terén alapvető szerepet játszanak (lásd a CRR 44. preambulumbekzdését). Ezt az érvet a konzultációs dokumentum „Háttér és indoklás” szakaszában dolgozták ki. A CRR 128. cikkének (3) bekezdése azonban a KKV-kra is vonatkozik a CRR alapján, és az iránymutatások nem szűkíthetik az említett cikk általános hatályát, amint azt fentebb már kifejtettük. Meg kell azonban jegyezni, hogy nagyon valószínűtlen, hogy a KKV-k kitétségei a 4. és 5. bekezdés hatálya alá tartozó kitétségtípusokba tartozzanak, és ezért azt tartották célszerűnek, hogy a KKV-k maradjanak az értékelés hatálya alatt, mivel ellenkező esetben előfordulhat, hogy a 128. cikk (3) bekezdése céljából történő értékelésük nem lesz eléggé harmonizált.

Irányítási szempontok

Megfontolásra került az irányítási szempontoknak az iránymutatásokba történő beillesztése is, ami megkövetelte volna, hogy az intézmények belső szabályzataikban leírják például a magas kockázati kitétségekkel kapcsolatos kockázatvállalási hajlandóságukat, az újonnan megvásárolt üzletágak magas kockázatú kitétségei, valamint a már meglévő kitétségeik értékelésének módját, valamint néhány más irányítási szempontot. Azonban annak érdekében, hogy az iránymutatások a CRR 128. cikkének (3) bekezdésében meghatározott felhatalmazás keretein belül maradjanak, ezek a megfontolások elvetésre kerültek.

Feltételek felsorolása

Ezenkívül megfontolásra került, hogy egy részletesebb és objektívabb feltételeket tartalmazó listát kellene összeállítani annak értékeléséhez, hogy az egyes kitétségek/ügyletek a veszteség magas kockázatának vannak-e kitéve. Ez megkövetelte volna az intézményektől, hogy további releváns kitétségtípusokat azonosítsanak, amelyekre még nem vonatkozik a CRR 128. cikkének (2) bekezdése vagy az iránymutatások bármely része. Az ezekhez hasonló részletesebb és objektívabb feltételek megkövetelték volna az intézményektől, hogy azonosítsák azokat a kitétségeket, amelyek gátolják a kockázati tényezők azon szintjeit és tartományait, amelyek nem szokásosak a vizsgált kitétségi osztályba tartozó más kötelezettek vagy tranzakciók esetében, figyelembe véve a következőket:

- (a) az intézmény saját hitelminősítése szerinti kiváltó okok, amelyek azt jelzik, hogy egy kötelezett nem rendelkezik elegendő pénzügyi erőforrással az adósság visszafizetéséhez;
- (b) a kitétség összegének jelentősége, a fedezetlen rész vagy a hitelfedezeti arány (loan-to-value, LTV) szintje, amely a veszteség magas kockázatához vezetne;
- (c) magas kockázati szintet vagy más szempontokat kifejező belső vagy külső hitelminősítés/minőség, amely a veszteség magas kockázatához vezetne.

Azonban ezek a megfontolások elvetésre kerültek a következő okok miatt:

- Ha ilyen listát bocsátának rendelkezésre, akkor az egyes kiváló okok küszöbértékeinek meghatározása is szükségessé válna, ellenkező esetben egy kitettségnak a magas kockázatú kitettségek osztályába történő besorolása bankfüggő lenne, ami ellentmondana a sztenderd módszer elgondolásának. Az ilyen küszöbértékek kimunkálása rendkívül nehéznek tűnt.
- Úgy ítélték meg, hogy a sztenderd módszert alkalmazó intézmények valószínűleg nem rendelkeznek a szükséges információkkal. Ezenkívül a javasolt kiváltó okokat nagy részletességgel kellene meghatározni, amit a sztenderd módszert alkalmazó bankok a gyakorlatban csak nehezen tudnának értékelni (például: LTV a jelenlegi vagy eredeti piaci értékre vonatkozóan: hogyan kell meghatározni a piaci értéket).

A banki érdekképviseleti csoport (BSG) álláspontja

A banki érdekképviseleti csoport (Banking Stakeholder Group, BSG) üdvözli a lehetőséget, hogy részese lehet a magas kockázatú minősülő kitettségek típusainak meghatározásáról szóló EBH iránymutatásokra vonatkozó konzultációnak.

Fontos megjegyezni, hogy a magas kockázati kitettségi osztályt jelenleg is elemzik a CRR2 háromoldalú tárgyalások keretében, amelyek jelentősen megváltoztathatják a 128. cikk hatályát. Az új Bazel III (véglegesítés) keretrendszer végrehajtása esetén is ez lesz a helyzet.

A jelen iránymutatások ezért nagyon átmeneti intézkedéseket jelentenek a kockázattal súlyozott eszközök módosítására vonatkozóan. A 6. bekezdés szerinti értesítési eljárás bevezetése csak egy rövid időre szóló, alacsony hozzáadott értékű szabályozási terhet keletkeztetne abban az időszakban, amikor a bankok bevezetik a CRR2-t, majd véglegesítik a Bazel III rendszert.

Továbbá hasznosnak tűnne a hitelkockázattal kapcsolatos fogalommeghatározásoknak a Bazel III sztenderd módszer meghatározásaival való összehangolása, különösen a fel nem felsorolt spekulatív kitettségek és egyéb alárendelt adósságok, tőke és saját tőke vonatkozásában.

Ezenkívül azt javasoljuk, hogy azokat a befektetéseket, amelynek során egy bank stratégiai üzleti kapcsolatot szándékozik kialakítani a szóban forgó társasággal, nem kellene magántőkének tekinteni a jelen iránymutatások alkalmazásában.

Továbbá a magas kitettségi feltételt nem kellene alkalmazni azokra az ingatlanfejlesztési esetekre, amelyekben a jövőbeli értékesítési ígéretek visszavonhatatlan kötelezettségvállalásokon alapulnak.

Végül, de nem utolsósorban, a BSG elismeri az EBH azon erőfeszítését, hogy alapos felülvizsgálatot folytasson le a kockázattal súlyozott eszközök és különösen az IR módszer tekintetében. Ezt leszögezve, a spekulatív ingatlanok jelenlegi CRR-meghatározása további elemzést igényel. Az európai megközelítés nagyon tág, mivel szinte minden ingatlanfinanszírozást magas kockázatúnak kell tekinteni. Néhány további iránymutatásra van szükség a spekulatív projekteknek a nem spekulatív jellegűektől való megkülönböztetéséhez.

Visszajelzés a nyilvános konzultációra és a BSG véleményére vonatkozóan

Az EBH nyilvános konzultációt folytatott a [CP/EBA/2018/03](#) konzultációs dokumentumban szereplő javaslatrtervezetről.

A konzultációs időszak három hónapig tartott és 2018. július 17-én zárult le. Összesen 13 válasz érkezett, ebből 11-et közzétettek az EBA honlapján.

Az alábbi táblázatban megtalálható a legfontosabb pontok és a konzultációból származó megjegyzések, az ezen megjegyzések által kiváltott elemzés és vita, valamint szükség esetén az ezek kezelésére tett intézkedések összefoglalása.

Számos esetben számos iparági testület hasonló észrevételeket tett, vagy ugyanaz a testület észrevételeit megismételte a különböző kérdésekre adott válaszaiban. Ilyen esetekben az észrevételek és az EBH elemzése a jelen dokumentum azon szakaszában szerepelnek, ahol az EBH megítélése szerint a legmegfelelőbb helyen vannak.

Az iránymutatások tervezetébe a nyilvános konzultáció során kapott válaszok eredményeként módosítások kerültek beépítésre.

A legfontosabb kérdések összefoglalása és az EBH válasza

A konzultációs időszak során érkezett észrevételek megkérdőjelezték az iránymutatások időzítését. Úgy vélték, hogy az iránymutatások megalkotása túl későn történik a CRR 128. cikkének (3) bekezdése szerinti felhatalmazás (2013-ban történt) megadását követően, vagy hogy az iránymutatások elébe mennek (i) a felülvizsgált Bazel III keretrendszer küszöbön álló uniós végrehajtásának, amely keretrendszer nem tartalmazza a „kiemelkedően magas kockázatú tételek” nevű szabályozási kitétségi osztályt, és (ii) a 128. cikknek a CRR2 keretében történő lehetséges módosításait. Az EBA úgy véli, hogy a jelenlegi szabályrendszer közelgő felülvizsgálatának időbeli ütemezésével való összemosódás elkerülhetetlen, de annak időzítése nehezen megjósolható, ezért iránymutatás szükséges a jelenlegi magas kockázatú kitétségek kezelésére. A jelen iránymutatások nemcsak a magas kockázatú kitétségek azonosítására szolgáló jelenlegi gyakorlatok nagyobb fokú összehasonlíthatóságát teszik lehetővé, hanem elősegítik a felülvizsgálat nyomán hamarosan módosuló új szabályozásra történő átállást is, lehetővé téve a bankoknak és a felügyeleti szervezeteknek, hogy az iránymutatásokat felhasználják a jövőbeli Bazel keretrendszerhez igazodó kockázati tényezők azonosítására.

Számos válaszadó vetett fel kérdéseket a spekulatív ingatlanfinanszírozás meghatározásával és prudenciális kezelésével kapcsolatban annak ellenére, hogy a konzultációs dokumentum hangsúlyozza, hogy az ilyen típusú kitétség nem tartozik az iránymutatások hatálya alá, mivel az ilyen típusú kitétség már szerepel a CRR 128. cikkének (2) bekezdésében. Az EBH azon döntése, hogy az iránymutatásokból kizárja a spekulatív ingatlanfinanszírozást, azon a megfontoláson alapult, hogy a CRR már tartalmazza ennek meghatározását. Továbbá ez egy olyan terület, ahol jelentős változások várhatók a Bazel III keretrendszerben, így bekövetkezhet az is, hogy elébe megy a Bazel III megállapodás végrehajtásának, de a jövőbeni Bazel III megállapodással összhangban nem álló

megvalósítás kockázata is felmerülhet. Ennek ellenére az iparági szereplők észrevételeit gondosan értékelni fogják az EBH-n belüli, e témával kapcsolatos jelen vita során.

A konzultációs időszak során észrevételek érkeztek olyan válaszadóktól, akik nem értettek egyet a magántőke és a kockázati tőke fogalmának az iránymutatásokba való felvételével. A válaszadók kifejtették azon álláspontjukat, hogy második legjobb megoldásként a magántőke és a kockázati tőke meghatározásokat csak a bankok közvetlen befektetéseire kellene alkalmazni, és ki kellene zárni a körükből a kollektív befektetési vállalkozásban tartott részvény vagy befektetési jegy formájában fennálló minden befektetést. Ezenkívül kijelentették, hogy a fogalommeghatározásokat össze kellene hangolni a Bázel III. Keretrendszerben szereplőkkel, különösen a spekulatív nem jegyzett kivettségekkel és egyéb alárendelt adósság, tőke és saját tőke kivettségekkel (50–53. bekezdés). Az EBH előjogainak megfelelően kezdeményezte – kizárólag a jelen iránymutatások alkalmazásában – a magántőke és a kockázati tőke fogalmának meghatározását. Ezt a lépést pontosan azért tette meg, mivel ezekre a fogalmakra nézve nem áll rendelkezésre iránymutatás a nyilvánosság számára, és mivel a fogalommeghatározásokat szükségesnek tartja annak érdekében, hogy iránymutatást adjon és biztosítsa a harmonizációt a kockázati tőke- és magántőke-befektetéseknek minősülő kivettségtípusok vonatkozásában. Ezenkívül az EBH egyértelműsíti, hogy a fogalommeghatározások a közvetlen befektetésekre vonatkoznak, illetve arra az esetre, amikor a kollektív befektetési vállalkozásokban tartott részvény vagy befektetési jegy formájában fennálló kivettségek az átláthatósági megközelítést alkalmazzák, összhangban a Bizottság által a Q&A 2013_374 kérdésre adott válasszal.

A konzultációs dokumentummal kapcsolatos számos észrevétel az iránymutatások hatályának kérdésével foglalkozott, és a válaszadók egymástól eltérő véleményeket fogalmaztak meg azzal kapcsolatban, hogy az iránymutatásnak tágabb vagy szűkebb megközelítést kellene-e alkalmaznia azon kivettségi osztályok tekintetében, amelyeket ki kellene zárni a hatálya alól a magas kockázatú kivettségek azonosítása során. Ezen észrevételek fényében az EBH módosította az iránymutatások 4.2. szakaszát annak érdekében, hogy az intézményeknek egyértelműbb, holisztikus azonosítási rendszert biztosítson a magas kockázatú kivettségek tekintetében. Ez összhangban van az EBH részére a CRR 128. cikkének (3) bekezdése útján adott felhatalmazással. Figyelembe veszi továbbá a pénzügyi intézmények működésével kapcsolatos tapasztalati bizonyítékokat is. Ennek eredményeképpen a 4.2. szakasz mögöttes logikája a következő: (i) a 3. bekezdés bemutatja, hogy mire terjed ki ennek a gyakorlatnak a hatálya (valamennyi kivettségi osztályra), bizonyos hangsúlyt fektetve adott területekre; (ii) a 4. bekezdés bemutatja azt az általános feltételt, amikor egy kivettséget magas kockázatúnak kell tekinteni; (iii) az 5. bekezdés olyan egyedi eseteket mutat be, amelyekben az általános feltétel teljesítettnek tekintendő; és (iv) a 6. bekezdés egyéb olyan különleges eseteket mutat be, amelyekben az általános feltétel teljesítettnek tekintendő, és amelyek a saját tőke kockázati osztályra jellemzőek.

Az értesítési mechanizmus bevezetését a konzultációs dokumentum válaszadói megkérdőjelezték, de az EBH úgy döntött, hogy fenntartja azt. Ez a mechanizmus hasznos lesz annak megértése szempontjából, hogy milyen egyéb kivettségek léteznek, amelyek magas kockázatúak lehetnek, de mégsem azonosították őket az iránymutatásokban szereplő korábbi lépések során. Az értesítések címzettjei azonban az illetékes nemzeti hatóságok legyenek, nem közvetlenül az EBH. A jogi szöveget ennek megfelelően módosították. A későbbiekben minden ilyen értesítést továbbítani kell az EBH részére, miután az erre vonatkozó műszaki megoldást megvalósították.